

Historia filozofii antycznej I

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filozofia Specjalność Filozofia Jednostka organizacyjna Wydział Filozoficzny Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 22FILFZS.11P.02521.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Mikołaj Domaradzki	
Prowadzący zajęcia	Mikołaj Domaradzki	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 6

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem przedmiotu jest zapoznanie z głównymi nurtami filozofii greckiej, jońską filozofią przyrody, ruchem sofistycznym, problemem Sokratesa i jego poglądami filozoficznymi oraz filozofią Platona i Arystotelesa.

Wymagania wstępne

brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Student/ka zna i rozumie specyfikę i główne problemy filozofii greckiej.	FIL_K1_W01, FIL_K1_W07, FIL_K1_W09	Egzamin ustny
W2	Student/ka zna i rozumie koncepcje Milezyjczyków i Ksenofanesa oraz główne założenia pitagoreizmu	FIL_K1_W01, FIL_K1_W07, FIL_K1_W09	Egzamin ustny
W3	Student/ka zna i rozumie spór Heraklita z Parmenidesem oraz jego konsekwencje filozoficzne (pluraliści i sofiści).	FIL_K1_W01, FIL_K1_W07, FIL_K1_W09	Egzamin ustny
W4	Student/ka zna i rozumie poglądy Sokratesa i „wczesnego” Platona.	FIL_K1_W01, FIL_K1_W07, FIL_K1_W09	Egzamin ustny
W5	Student/ka zna i rozumie główne założenia Platońskiej epistemologii, ontologii i etyki.	FIL_K1_W01, FIL_K1_W07, FIL_K1_W09	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Student/ka na podstawie zdobytej podczas wykładu wiedzy potrafi analizować i poprawnie stosować terminologię odnoszącą się do poglądów antycznych filozofów	FIL_K1_U03, FIL_K1_U04, FIL_K1_U07	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Student na podstawie wiedzy zdobytej podczas wykładu jest świadom znaczenia poglądów antycznych filozofów dla zrozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	FIL_K1_K08	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Omówienie znaczenia i genezy terminu „filozofia”, przedstawienie głównych problemów i cech filozofii antycznej (specyfika tzw. „paradygmatu ontologicznego”); analiza najważniejszych stanowisk w sporze o źródła „greckie cudu”, a także w sporze o „przejście od mitu do logosu”.	W1, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
2.	Omówienie stanowisk Milezyjczyków (Tales, Anaksymander, Anaksymenes), Ksenofanesa (teologia, fizyka i epistemologia) i pitagorejczyków (matematycy vs akusmatycy, wpływy orfickie).	W2, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
3.	Omówienie sporu Heraklita z Parmenidesem oraz jego konsekwencji filozoficznych: przedstawienie poglądów pluralistów (Empedokles, Anaksagoras i Demokryt) oraz sofistów (Protagoras, Gorgiasz, Prodikos, Hippiasz, Antyfont, Kalikles, Trazymach, Kritiasz, Anonim Jamblicha); przejście od filozofii przyrody do filozofii człowieka.	W3, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Omówienie poglądów Sokratesa oraz „wczesnego” Platona (kwestia sokratyczna, ironia, dialektyka, etyka i teologia), problem odróżnienia poglądów Sokratesa i Platona.	W4, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia
5.	Omówione Platońskiej epistemologii, ontologii, etyki i polityki (ze szczególnym uwzględnieniem problemu tzw. „nauk niepisanych”); kwestia systemu filozoficznego.	W5, U1, K1	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	bardzo dobry (bdb; 5,0): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, potrafi porównać omawiane stanowiska i sformułować argumenty krytyczne. dobry plus (+db; 4,5): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, trudno jedna jest mu dokonać porównania omawianych stanowisk dobry (db; 4,0): student w poprawny sposób potrafi omówić prezentowane zagadnienia, nie dysponuje jednak bardziej szczegółową wiedzą. dostateczny plus (+dst; 3,5): student jest w stanie omówić główne strategie argumentacyjne reprezentujące mapę problemów omawianych na zajęciach. dostateczny (dst; 3,0): student jest w stanie omówić główne problemy, ale nie posiada ugruntowanej wiedzy i popełnia błędy. niedostateczny (ndst; 2,0): student nie posiada wiedzy nawet o głównych stanowiskach prezentowanych na zajęciach.
Ćwiczenia	bardzo dobry (bdb; 5,0): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, potrafi porównać omawiane stanowiska i sformułować argumenty krytyczne. dobry plus (+db; 4,5): student posiada bardzo dobrą wiedzę z materiału zaprezentowanego na zajęciach, trudno jedna jest mu dokonać porównania omawianych stanowisk dobry (db; 4,0): student w poprawny sposób potrafi omówić prezentowane zagadnienia, nie dysponuje jednak bardziej szczegółową wiedzą. dostateczny plus (+dst; 3,5): student jest w stanie omówić główne strategie argumentacyjne reprezentujące mapę problemów omawianych na zajęciach. dostateczny (dst; 3,0): student jest w stanie omówić główne problemy, ale nie posiada ugruntowanej wiedzy i popełnia błędy. niedostateczny (ndst; 2,0): student nie posiada wiedzy nawet o głównych stanowiskach prezentowanych na zajęciach.

Literatura

Obowiązkowa

1. Diogenes Laertios, Żywoty i poglądy słynnych filozofów, tłum. I. Krońska et al., Warszawa 1982
2. Domaradzki, M., Filozofia antyczna wobec problemu interpretacji. Rozwój alegorezy od przedsokratyków do Arystotelesa, Poznań 2013.
3. Gajda J., Sofiści, Warszawa 1989.
4. Gajda, J., Pitagorejczycy, Warszawa 1996.
5. Hadot P., Czym jest filozofia starożytna?, Warszawa 2000
6. Krokiewicz, A., Zarys filozofii greckiej, Warszawa 1995.
7. Krońska, I., Sokrates, Warszawa 1983.
8. Kirk, G.S., Raven, J.E. Schofield, M. Filozofia przedsokratejska. Studium krytyczne z wybranymi tekstami, tłum. J. Lang, Warszawa 1999.
9. Platon, Dialogi, tłum. W. Witwicki (wiele wydań)
10. Platon, Państwo, tłum. W. Witwicki (wiele wydań)
11. Reale, G., Historia filozofii starożytnej, t. 1: Od początków do Sokratesa, tłum. E.I. Zieliński, Lublin 1994.
12. Reale, G., Historia filozofii starożytnej, t. 2: Platon i Arystoteles, tłum. E.I. Zieliński, Lublin 1996.
13. Szlezák, T. A., Czytanie Platona, tłum. P. Domański, Warszawa 1997.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	60
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 180
Liczba punktów ECTS	ECTS 6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FIL_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do bycia świadomym znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych
FIL_K1_U03	Absolwent/ka potrafi czytać ze zrozumieniem i kreatywnie interpretować tekst filozoficzny
FIL_K1_U04	Absolwent/ka potrafi słuchać ze zrozumieniem ustnej prezentacji idei i argumentów filozoficznych
FIL_K1_U07	Absolwent/ka potrafi analizować argumenty filozoficzne, identyfikować ich kluczowe tezy i założenia
FIL_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie na poziomie zaawansowanym rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury umysłowej w jej historycznym i współczesnych wymiarach i przejawach
FIL_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie najważniejsze kierunki poznawcze w głównych nurtach filozofii: (1) klasyczne dyscypliny filozofii, metafizyka, logika, retoryka, hermeneutyka itd., (2) epistemologia, metodologia nauk szczegółowych, filozofia nauki, (3) bioetyka, filozofia umysłu, neuronauki, nauki kognitywne, (4) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, (5) estetyka, filozofia kultury
FIL_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych